

OSWIADCZENIE O PRZEBIEGU KONFERENCJI W BELWEDERZE W DNIU 21 KWIETNIA 1926 R.

(21 kwietnia 1926 r.)

Dnia 19 lutego 1925 r. odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym miał być zatwierdzony wniosek ministra spraw wojskowych, dotyczący wycofania z sejmu projektu ustawy o najwyższych władzach wojskowych. Komunikat z tego posiedzenia ogłasza, że przed przystąpieniem do dyskusji nad tym wnioskiem «pan prezes Rady Ministrów odczytał pismo Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, w którym Pan Prezydent żąda udzielenia odpowiedzi co do jego uprawnień, wynikających z Konstytucji, jako zwierzchnika sił zbrojnych państwa, oraz co do jego stanowiska w sprawie obrony państwa i stosunku jego do rządu, a w szczególności do ministra spraw wojskowych. Wobec tego Rada Ministrów poleciła premierowi Skrzyżskiemu, ministrowi spraw wojskowych, gen. Żeligowskiemu, i ministrowi sprawiedliwości, panu Piechockiemu, przygotowanie odpowiedzi na pytania, postawione przez Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, i przedłożenia Radzie Ministrów do aprobaty».

Dnia 18 kwietnia Prezydent Rzeczypospolitej zaprosił Piłsudskiego na dzień 21 kwietnia do Belwederu dla wysłuchania jego opinii w sprawie interpretacji Konstytucji przez rząd. W posiedzeniu tem wziął udział premier Skrzyżski i gen. Żeligowski.

W czasie jednak między dniem wysłania zaproszeń na tę konferencję a dniem jego odbycia zaszły następujące fakty.

Dnia 18 kwietnia 1926 r. na konferencji przedstawiciele klubów, tworzących koalicję rządową, Daszyński zapowiedział wystąpienie z niej P. P. S. Dnia 20 kwietnia 1926 r. C. K. W. i Klub poselski P. P. S. uchwały odrzucenie programu Ministra Skarbu Zdziechowskiego i poleciły swoim ministrom podać się do dymisji. Przesilenie gabinetowe zostało otwarte.

Po konferencji w Belwederze Piłsudski podyktował i polecił podać do prasy niżej przytoczone oświadczenie, które podajemy według «Kuriera Porannego» z dnia 22 kwietnia 1926 r.

Dla uniknięcia fałszywych plotek i przypuszczeń z powodu pobytu Pana Marszałka Piłsudskiego w Belwederze, oświadcza on, że rozmowy, które miały miejsce, nie dotyczyły w żadnym stopniu kryzysu gabinetowego.

Toczyły się one, zgodnie z zaproszeniem Pana Marszałka jeszcze w niedzielę, dokoła próby wypracowania nowej ustawy o najwyższych władzach wojskowych oraz interpretacji Konstytucji w związku z uprawnieniami Prezydenta Rzeczypospolitej w stosunku do wojska i obrony państwa.

Rozmowy były prowadzone w tej materii z Panem Prezydentem, z p. Aleksandrem Skrzyńskim oraz z gen. Żeligowskim.

Pan Aleksander Skrzyński przed końcem rozmowy odszedł.

Pan Marszałek, odkładając wyjaśnienie swego stanowiska, które zajął w tej sprawie, podał jedynie do wiadomości, że na zakończenie rozmów wyraził swoją zupełną nieufność w możliwość szybkiego załatwienia w sejmie nowej ustawy; dalej — zaznaczył, że nie będzie w stanie prowadzić żadnej poważnej rozmowy o swojej pracy w wojsku bez cofnięcia z sejmu leżącej tam dotąd ustawy p. Sikorskiego o najwyższych władzach wojskowych, wreszcie dodał, że ostrzega Pana Prezydenta przed użyciem gen. Sikorskiego w pracy czy to w centralnych instytucjach wojskowych, czy to, jak już słyszał, na stanowisku ministra spraw wewnętrznych.

WYWIAD W «KURIERZE PORANNYM»
Z DNIA 24 KWIETNIA 1926 R.

Dnia 24 kwietnia 1926 został ogłoszony w «Kurierze Porannym» niżej przytoczony wywiad, w którym Piłsudski podaje do wiadomości jakie zajął stanowisko na konferencji w Belwederze odbytej w dniu 21 kwietnia (por. t. VIII, str. 314) w kwestii uprawnień Prezydenta Rzeczypospolitej w stosunku do wojska.

— W oświadczeniu, udzielonym prasie po środowej konferencji z Panem Prezydentem, Pan Marszałek obiecał dać informacje o kwestiach, które były przedmiotem dyskusji. Czy byłoby to możliwym obecnie?

— Proszę pana, nie mogę i nie chcę powtarzać całości dyskusji, gdyż nie zamierzam brać na siebie obowiązków protokółanta i powtarzać opinii innych panów, biorących udział w dyskusji. Ograniczę się tylko do streszczenia wyrażonego przeze mnie poglądu na sprawę, poruszoną w rozmowie.

Dnia 18 kwietnia zostałem zaproszony w imieniu Pana Prezydenta Rzeczypospolitej przez prezesa Rady Ministrów do Belwederu dla wypowiedzenia mego zdania w sprawie interpretacji przez rząd ówczesny kilku paragrafów Konstytucji ¹⁾,

---

¹⁾ Mowa o ustawie konstytucyjnej z dnia 17 marca 1921 r.